

risme is de Zoo daarom een niet te onderschatten trekpleister. Deze prijs stimuleert ons de ingeslagen weg verder te gaan en onze aandacht voor groepen zo mogelijk nog te verhogen. De prijs, een sculptuur van de Brugse kunstenaar Roger Bonduel, is ongeveer 40cm hoog en vervaardigd uit metaal.

4383

**15 november '92:
Hoera,
het is een meisje!**

Grote vreugde in het dierenpark Planckendael. Op zondagmorgen, 15 november 1992 beviel de Indische neushoorn Zutuma na een draagtijd van 476 dagen (!) van een flinke dochter: Teja. De baby woog ongeveer 65kg en kwam ter wereld na een 18 uur durende bevalling. Alles verliep zoals in de vrije natuur, zonder enige menselijke hulp. De vader is het mannetje Bheema. In Planckendael verblijven momenteel 4 neushoorns: Zutuma, het mannetje Bheema (overgebracht uit het Britse Whipsnade), Zutuma's tienjarige dochter Johanna en de kleine Teja. Zutuma werd 20 jaar geleden geboren in de Zoo van Bazel. In 1978 kwam zij terecht in Planckendael, waar zij nu reeds voor de 4de maal beviel. Het eerste jong stierf na enkele dagen. In 1982 werd Zutuma moeder van Johanna en in 1986 van Nico. Niet alleen in Planckendael is men blij

Foto: J. Van Cutsem

met de kleine Teja. Ook in vele andere dierentuinen hoopte men op een goede afloop van Zutuma's zwangerschap. Indische neushoorns zijn immers nog steeds met uitsterven bedreigd. Over heel de wereld tellt de populatie slechts 2.000 exemplaren. 120 dieren hiervan zijn verspreid over 40 dierentuinen. Een van de belangrijkste redenen van de bedreiging is de stroperij. De dieren worden alleen geschoten voor de hoorn. Het fabeltje gaat nog steeds dat gemalen neus-hoorn de potentie zou verhogen.

Verder plant de neushoorn zich zeer traag voort. Wijfjes kunnen maximaal om de vier jaar een jong krijgen. De draagtijd bedraagt ongeveer zestien maanden. In dierentuinen wereldwijd worden jaarlijks gemiddeld slechts zes jonge Indische neushoortjes geboren. De laatste dertig dagen voor de bevalling hield men Zutuma constant in het oog. In haar verblijf is een camera gemonteerd waardoor al haar bewegingen kunnen gevolgd worden vanuit het bureau. Overdag ging men ook regelmatig een kijkje nemen in de stal zelf. Vanaf zes uur 's avonds tot 's morgens was Zutuma geen moment alleen. Vele dierenverzorgers werkten in een beurtroelsysteem mee om deze permanentie mogelijk te maken. Men wou immers niet de kans lopen iets van het grote gebeuren te missen.

De volledige geboorte werd vastgelegd op Betacam-videomateriaal door het videohuis EVS uit Sint-Niklaas. Het zijn de eerste videobeelden van de geboorte van een Indische neushoorn. (Eerder - m.n. in 1980 - werden blijkbaar wel

filmbekenden gemaakt van een geboorte van een Indische neushoorn in de Zoo van Basel). Deze videofilm heeft dus een grote educatieve waarde. De bedoeling is een videocassette te maken over de Indische neushoorns in Planckendael inclusief de zwangerschap van Zutuma en de geboorte van Teja, die te koop zal worden aangeboden aan de bezoekers.

Bovendien vormen de beelden samen met alle gedetailleerde notities van de dertig laatste dagen van de draagtijd van Zutuma, een uniek document voor allen die verbonden zijn aan het internationaal kweekprogramma en de bescherming van de Indische neushoorns.

Moeder Zutuma staat nog met haar jong op stal tot het voorjaar 1993. Toch kunnen de bezoekers reeds kennis maken met Zutuma en Teja: in het cafeteria van Planckendael worden permanent televisiebeelden getoond van de jongste telg van Planckendael.

(Dit bericht kwam tot stand i.s.m. leerlingen van de Hogeschool van de HAM, Mechelen)

In het volgende ZOO/Planckendael nummer zal uitvoeriger op deze unieke gebeurtenis worden teruggeblikt.

Hoe doen-ze het toch ?

Die vraag stelden vele bezoekers deze zomer, toen ze tijdens een bezoek aan de Zoo die mooie rond laurierboompjes zagen. De kruin bevindt zich enkele meters boven de grond en toch i

p. 10